

Vbl
Kappel
mattryck
4^e

Berättelse

Om

Några af denna Borgå Stads Märkelige och Bugnesame Äfwentyr, allt ifrån stadens fundering och infill det 18:de seculums ände, hwilken innehåller en

KRÖNIKA

Om

De Borgåskes Härkomst, Bedrifter, Gudsstjänst, Konungar, Regenter och Biskopar

Med swenska Rim beskrefwen
Af

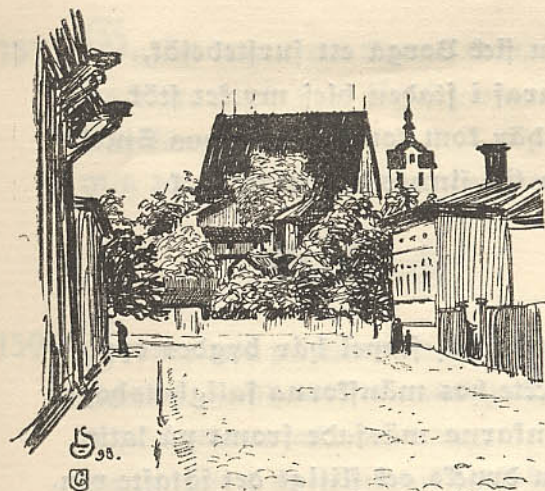
Carolus Borgoënsis

[*Ostian Wickman*]

Och med Grawyrer försedd
Af

Tiburtius

Borgå 1820/899.

Borgå, Werner Söderströms tryckeri,
1899.

850 **E**rit Emundsjon Wäderhatt
Kom till Nyland och tog här skatt.
Bygde borgar af jord och sten,
Så ock här uppå backen en.

1237 **H**ärefter påfwen Gregorius kom —
Han vände de vilda vifingar om
Till kristna läran. Herr Birger Jarl
Hjälpte honom, som duktig farl.

1311 **N**ovgoroderna tågade fram
Härjande Sayby. Till stor skam
Svenskarna sofvo uti sin borg,
Då rysjen åt landet gjorde sorg.

1347 Nu fick Borgå ett furstebesök,
Hvaraf i staden blef mycket stök.
Ty här kom konung Magnus Smed,
Öm till finnes och utan svef.

1414 Fyrka och stapel här bygdes opp
Wäckte hos mänsforna salighets hopp.
Munkarna mäsfade fromt på latin
Men drucko och flitigt det sötaste vin.

1508 Danskarna brände i Borgå stad
Höllo på rådhusstorget parad.
Stulo allt det i kyrkan var,
Lämnade sorgliga minnen kvar.

1545 Hölls uti Borgå ett räfsteting,
Ty här drogo rysjar omkring,
Sälde bockskinn förutan skatt,
Hvaraf staden fördärfvades platt.

1546 Krögare fans hela 17 styck,
Skippare 4, som älskade dryck.
Ingen ordentlig stadspolis
Ej ens finka — naturligtvis.

1555 Gustaf Wasa till Borgå kom,
På Näse gård han såg sig om,
Där länsman Jönsson stal mycken skog
Och höga kronan vid näsan drog.

1594 Föddes ute på Hummelsund
Torsten Stålhandis en morgonstund.
I Åbo skadas allt än i dag,
Hans stoft i en gammal farkofag.

1614 Gustavus Adolphus clarissimus rex
Skipar på rådstun kongelig lex;
Den dagen allt folket had' fröjdefull håg,
Ty stoltare hjälte vårt Borgå ej såg.

1621 Wälborne Hans Olon i främarebod
Slår några fröknars näsor i blod;
För dådet Hans Olon i kedjor flogs
Af Karl Örenstjerna för rådet drogs.

1622 Ståthållar Hare af kungen befalls
Att ej löpa fring om nätterns alls,
Men timra fring staden högt ett stafett
Med port, som nattetid stänges lätt.

1641 När Brahe vår heders generalguvernör
På ängslig flagan från Hifors hör
Om the Borgåskes skinneri,
Okristliga handel och präjeri.

1655 Nådmanstän fru Dorothea Klicke
Och „Wäfvare Gertrud“ plikta fick
För trolldom, sqvaller, ondt löfveri,
För skri och tjut och qvackjalsveri.

1670 Landshöfdingen Creutz befallde nu:
„I borgare goda, tagen i tu
Med gatornas läggning med borgmästarsten,
Och sopen kyrkgatan hedersamt ren.“

1695 Hungersnöd öfver landet drog,
Tusentals mänstor af svält här dog.
Landets plåga var gruslig och svår,
Eländet räckte tre långa år.

1697 Stans skolmästare samtliga tre,
Klaga hos kungen och ödmjukast be,
Att lönen må ökas, men arbetet ej.
Kungen svarar helt fort: „ett nej.“

1703 Pottmakaremästern Miskaël Krebs
In uti mörka fängellet släpps,
Förty han orätt i kortspel gjort,
Missfirmt profsten och stulit fort.

1707 Kommen är stora ofredens fejd,
Rysjen härjar i Borgå nejd.
Från Pelling, Hailå och Jackarby
Qvinnor och barn till Borgå fly.

1708 De moskoviters vilda hord
Snart nog äfven i stan blef spord.
Kyrkan plundra de fant och flar,
Af stadens kassa blef intet kvar.

1713 Stephan Löfvingh vid Borgå bron
Skjuter på rysjen argt med fanon;
Slåfs och komderar tappert likvisst,
Fast han i striden örat har mist.

1721 Ofredens dagar voro nu all,
Djupt och ömkligt var stadens förfall.
Fred med Ryssland man ändtligt fick
Och enhvar till sitt arbete gick.

1725 **B**orgå nu fick sig gymnasium,
— Skolan gör klot den förr varit dum —
Lärda magistrar hit flyttade in
Plugga i pojfarna gammalt latin.

1733 **D**ödde och sänktes i mörkan grift
Själarnas herde i Borgå stift.
Johan Gezelius, en biskop god,
Af mycken lärdom och kraftigt mod.

1735 **R**yrkan ett tornur af staden fick.
3 dag än det slår enligt gammalt sticck,
Erots fina ett hundra sextio år
Wisar uret att tiden går.

1741 **A**ter frigsfolk i staden dref,
Oro i lägret det genast blef,
Snart man hörde kanonernas dån
Blod flöt i strömmar som vatnet i ån.

1742 **R**yska genraler i grann uniform,
Intogo staden i hast med storm;
Gamla gymnasium förvandlas burdus
Till ryska soldaters hönsehús.

1752 **S**inlands storfurst och Sveriges kung,
Adolf Fredrik så baldar och ung,
Drog med pomp och ståt till vår stad;
Förty här festas 3 dar å rad.

1755 **H**är bör nämnas en märkelig man,
Borgmästar Hagerth hette han.
Gånge åtta i riksdag han satt,
Mäklade fred mellan mössa och hatt.

1764 **E**tt stenhús så vackert med torn uppå taf
Här bygdes efter den tidens smak.
Som stadens rådhus det länge har stått,
„Museum“ är namnet, som nu det har fått.

1773 **T**redje Gustaf åt staden gaf
En fidenfana med granner staf.
Den står att skåda på vår estrad
Ock finnes beskrioven i häfdens blad.

1782 **R** staden och socknen man nyser vildt
3 „ryfska snusvan“ dör mången pilt.
Den slunsan var svår och till stort besvär
För enom och hvarjom. O hvilken misär!

1789 På Näsebacken en månsfenskväll
Ses andebespärjaren Björnram så fäll
I fällstap med spöken och trollpackor gå
Och Finlands framtida öden spå.

17¹⁴|iv90 In här tågade, fungen, vår vän
Gustaf den III med guldsmidda män.
Trumpeter, cymbaler och trummors skall
Hördes den dagen i staden all.

1790 På prästgårdsbacken en listig skälm,
Kallad i dopet Pär Fahnehjälms,
Präntar åt fungen sedlar i mängd;
Folket önskade titulus hängd.

1799 Nu på 18:de seklets slut
Stadens fruntimmer ställa till tjut,
Ty med konglig stränghet befalls
Att intet kaffe får drickas mer alls.

